

[Anne Grete Holmsgård]

på, er udtryk for en direkte handicapfjendtlig holdning og for et meget indsnævret menneskesyn. Det groteske er så oveni, at et økonomisk argument ikke engang kan anvendes som en undskyldning for dette, for det er i al væsentlighed ikke én krone dyrere at opbygge en kollektiv trafik, der er handicapvenlig, og som i øvrigt også vil være langt bedre for ældre mennesker med gangbesvær.

Det er naturligvis langt dyrere at rette op på års forsømmelser og hovmod, men det er ganske urimeligt, at fejlplanlægning bebyrder grupper, der i forvejen er hårdt presset på en lang række områder.

En handicapvenlig kollektiv trafik vil være et stort fremskridt, og det vil især være et fremskridt, fordi det gør det muligt for den handicappede selv at klare sin transport uden ustandselig at skulle anmode andre om hjælp, for slet ikke at tale om de mange handicappede, der ikke i dag har nogen mulighed for at blive transporteret, medmindre de har specialindrettede biler.

Den kritik, der kan rettes mod den kollektive trafik, kan rettes mod stort set alle områder, der har med den fysiske planlægning at gøre. Handicapvenlige boliger og boligmiljøer er et særsyn. Offentlige institutioner, hvor det er muligt for handicappede at færdes, er også et særsyn.

Et af de få steder, hvor der er sket en udvikling, er inden for biblioteksvæsenet, hvor der en række steder er foregået en ombygning og/eller er oprettet mobile biblioteksafdelinger. Det er naturligvis et lille plaster på såret, men der står stadig meget tilbage, og der står især meget tilbage med hensyn til de blinde og de bevægelseshæmmede børns muligheder for at udnytte bibliotekerne.

De mange fysiske barrierer behøver ikke at være der, men jeg er ærligt talt ikke særlig optimistisk med hensyn til en forandring i planlægningen, når jeg kan se, at det ikke engang synes at være muligt at udvide den kollektive trafik med det stigende behov eller at fastholde et tilstrækkeligt boligbyggeri.

Et af de områder, hvor der i løbet af de sidste par år især har været diskuteret integration og lige muligheder, er i forbindelse med særforsorgens udlægning til amter og primærkommuner pr. 1. januar 1980. De hidtidige resultater er sørgelige, men det er ikke overraskende, idet det allerede fra starten af udlægningen var tydeligt, at forudsætninger-

ne for, at integrationen kunne lykkes, ikke var til stede.

Særforsorgens institutioner var allerede inden udlægningen i en elendig tilstand med for dårlige fysiske rammer og for dårlige normeringer og præget af, at der især for de særlig hårdt belastede grupper på det nærmeste var tale om opbevaring fremfor opbyggende arbejde. Døgninstitutionerne er fortsat i en elendig forfatning, hvilket konflikten på Svaneparken i sommer var et glimrende billede på. Der er i hundredvis af ubesatte stillinger og personaleudskiftning på grund af dårlige arbejds- og lønforhold.

Enhver, der har en lille smule fantasi, kan forestille sig, hvad det konkret betyder i form af, at børnene og de voksne for den sags skyld må lægges tidligere i seng, og at de ikke har mulighed for at opnå den tilstrækkelige personkontakt, uanset hvor meget den enkelte medarbejder slider og nedslider sig selv.

Hvad angår den kommunale integration af handicappede børn i folkeskolen og i daginstitutionerne, er der, så vidt jeg kan se, ikke sket ret meget. Der er nok blevet forsøgt integreret flere børn, men betingelserne er uhyre dårlige; i mange kommuner er de så dårlige, at institutionerne, selv om de bliver pålagt at integrere de handicappede børn, må sige nej, fordi de under de nuværende forhold finder det uansvarligt.

Det har ikke noget som helst med integration at gøre at placere et handicappet barn i folkeskolen eller i en daginstitution, hvis man ikke samtidig opbygger forudsætningerne for, at dette kan lykkes på barnets betingelser. Jeg tænker her på den fysiske indretning af lokalerne, på normeringerne og på ansættelsen af støttepædagoger. For det barn, der søges integreret, uden at disse forudsætninger er i orden, kan den i ord så pæne integration hurtigt blive en katastrofe, hvor barnet bliver isoleret og er ude af stand til at klare situationen.

Jeg synes også, det er værd at huske på, at et handicappet barn uanset integration også har brug for kontakt med andre børn, der har det samme handicap.

Med de planer, der er i øjeblikket, om et nyt reglement for indretningen af institutioner og med den ændring af støttepædagogordningen, der blev foretaget samtidig med den sidste ændring af bistandsloven i juni